

HAGENS

Q&A 'NEE TEGEN VAPEN'

Klant
Project
Contact klant
Lead agency
Contact lead agency
Contact HAGENS
Datum
Versie

Ministerie VWS / Open Now

Nee tegen vaper

5.1.2e

Open Now

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

06-05-2025

3.0

Leeswijzer

'Nee tegen vaper' is een landelijke voorlichtingscampagne van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De voorlichtingscampagne is onderdeel van een breder Actieplan tegen vaper dat staatssecretaris Vincent Karremans (Jeugd, Preventie en Sport) medio maart aankondigde. Het plan richt zich op drie sporen: het versterken van de handhaving op illegale vapers, het voorkomen dat jongeren beginnen met vaper, en het stimuleren van stoppen met vaper. Deze Q&A is bedoeld ter voorbereiding van betrokken experts op media-optredens en om andere stakeholders te ondersteunen bij het beantwoorden van persvragen over de campagne. Herhaling van boodschappen in antwoorden is gebruikelijk omdat verschillende journalisten verschillende vragen (kunnen) stellen.

Overkoepelend

Kernboodschap

Vapen is giftig, het verstoort de ontwikkeling van de hersenen en is supersnel verslavend. Nieuw onderzoek onder 12- tot en met 16-jarigen, uitgevoerd in opdracht van VWS, toont aan dat meer dan een kwart van hen al eens heeft gevapet. Bijna een op de drie van de vapende jongeren geeft aan dit dagelijks te doen. In lijn met het onlangs gepresenteerde Actieplan tegen vaperen start VWS de landelijke voorlichtingscampagne '*Nee tegen vaperen*', met als doel ouders te stimuleren met hun kind te praten over de schadelijke gevolgen van vaperen en te voorkomen dat hun kind begint met vaperen.

Onderbouwing: drie claims

1. Vapes zijn altijd giftig ([Trimbos factsheet 2023, p1](#))
 - Vapes bevatten gevaarlijke stoffen zoals nicotine, zware metalen en fijnstof.
 - Je ademt giftige stoffen in als je naast een vaper staat.
2. Vapen is schadelijk voor de hersenen ([Trimbos factsheet 2023, p5, p8](#))
 - Vapen verstoort de hersenontwikkeling van je kind langdurig, waar het als volwassene last van houdt.
 - Vapen vergroot het risico op concentratieproblemen, impulsiviteit, angsten, depressie en verslaving.
3. Vapen is supersnel verslavend ([Trimbos factsheet 2023, p5, p15](#))
 - Kinderen raken verslaafd zonder het te merken.
 - Kinderen hebben een sterker beloningsgevoel dan volwassenen → sneller verslaafd.

handelingsperspectief voor ouders

Onderdeel van de campagne '*Nee tegen vaperen*' zijn de volgende drie richtlijnen voor ouders:

- Voorkom verslaving: hoe eerder een kind begint met vaperen, hoe groter de kans op een levenslange verslaving.
 - Informeer je over de schadelijkheid en gevolgen van vaperen.
 - Ga er niet vanuit dat jouw kind niet vaperet. Wees alert en praat erover.
- Kijk voor tips op neetegenvaperen.nl.

Q&A

Over het onderzoek

Q1. Wat is de aanleiding voor dit onderzoek?

Sinds enkele jaren is er een alarmerende toename van het aantal vapende jongeren in Nederland. Om de omvang van het probleem en de schadelijke gevolgen van vaperen beter in kaart te brengen, heeft VWS opdracht gegeven een consumentenonderzoek uit te voeren onder ouders van kinderen van 12 tot en met 16 jaar en kinderen van 12 tot en met 16 jaar. Het onderzoek is onderdeel van de voorlichtingscampagne *'Nee tegen vaperen'*, dat als doel heeft ouders te stimuleren om met hun kind te praten over de schadelijke gevolgen van vaperen en te voorkomen dat hun kind begint met vaperen.

Q2. Wat zijn de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek?

Uit het onderzoek blijkt dat meer dan een kwart van de jongeren tussen 12 en 16 jaar al eens heeft gevapt. Van de 12-jarigen is dat bijna 1 op de 10. Bijna een op de drie jongeren van 12 tot en met 16 jaar die vaperen, doet dat dagelijks. Het onderzoek toont bovendien aan hoe verslavend vaperen is: 38 procent van de vapende jongeren in het onderzoek geeft aan verslaafd te zijn aan vaperen. De onderzoeksresultaten onderstrepen het belang van de campagne *'Nee tegen vaperen'*, die ouders oproept om tijdig met hun kind te praten over de schadelijke gevolgen van vaperen.

Q3. Waarom delen jullie deze inzichten juist nu?

De overheid streeft naar een rook- en nicotinevrije generatie in 2040. Dit betekent dat er tegen die tijd geen enkele jongere vapt. Het aantal vapende jongeren is alarmerend hoog. Om te voorkomen dat jongeren beginnen met vaperen, voert VWS actie tegen het onterecht onschuldige imago van vaperen. Deze onderzoekscijfers verschijnen gelijktijdig met de start van de landelijke voorlichtingscampagne *'Nee tegen vaperen'*.

Q4. Onder wie is het onderzoek uitgevoerd?

Het onderzoek is uitgevoerd onder twee doelgroepen: ouders van kinderen in de leeftijd van 12 tot en met 16 jaar, en de kinderen binnen deze leeftijdsgroep. In totaal namen 1.064 ouders en 760 kinderen deel aan het onderzoek. De dataverzameling vond plaats via het gecertificeerde online panel van Motivaction, genaamd StemPunt, in combinatie met een gecertificeerd partnerpanel. Ouders ontvingen een uitnodiging met uitgebreide toelichting over het doel en de inhoud van het onderzoek. Na het verkrijgen van toestemming van de ouders werden de kinderen via hun eigen e-mailadres benaderd om deel te nemen.

De steekproef is voor de ouders representatief op leeftijd, geslacht, opleiding, regio en leeftijd

Hagens PR & Strategie B.V.
Grasweg 41-z4, 1031 HW
Amsterdam

T: 5.1.2e
5.1.2e
E:
5.1.2e@hagenspr.co
m

IBAN
NL27ABNA04529350
75
BIC ABNANL2A

BTW
8515.45.208B01
KVK 55048625

van het kind. Voor de kinderen is de steekproef representatief op leeftijd en geslacht.

Q5. Hoe verhoudt dit onderzoek zich tot de Scholierenmonitor die het Trimbos-instituut jaarlijks uitvoert?

De verschillen in cijfers tussen de onderzoeken kunnen verschillende oorzaken hebben. Een belangrijke factor is de manier waarop de vragen zijn geformuleerd. Kleine nuances in de woordkeuze kunnen leiden tot andere interpretaties en daarmee ook tot andere antwoorden. Er is bijvoorbeeld een groot verschil tussen je verslaafd voelen en daadwerkelijk verslaafd zijn. Daarnaast speelt ook het moment van afname een rol: de Scholierenmonitor (het meest recente onderzoek van het Trimbos-instituut met betrekking tot jongeren en vaperen) stamt uit 2023 en kan inmiddels verouderde gegevens bevatten, terwijl het veldwerk van het nieuwe Motivaction onderzoek is uitgevoerd tussen 10 en 21 april 2025. Veranderingen in gedrag en maatschappelijke ontwikkelingen kunnen dus ook bijdragen aan de verschillen.

ALLEEN VOOR INTERN GEBRUIK

Ter informatie, hierbij een vergelijking tussen de bevindingen van het onderzoek door Motivaction (2025) en van het Trimbos-instituut (2023).

Motivaction: 26% van de 12- tot en met 16-jarigen heeft al eens gevapt.

Trimbos: Dit is in lijn met de [Scholierenmonitor](#) van Trimbos, waaruit bleek dat 24,6% van de 12- tot en met 16-jarige jongeren al eens heeft gevapt.

Motivaction: Bijna een op de drie van de vappende jongeren geeft aan dit dagelijks te doen.

Trimbos: De bevinding van Trimbos (4,0% gebruikte dagelijks een vape) komt overeen met de uitkomst van ons onderzoek. De 'een op de drie' (zoals geformuleerd in het persbericht) verwijst niet naar alle jongeren in Nederland, maar naar de jongeren die vaperen. Zoals we het nu formuleren, spreken we dus over een andere groep dan dat het onderzoek van Trimbos-instituut doet.

Motivaction: van de vappende 12- tot en met 16-jarigen *in dit onderzoek* geeft 38 procent aan verslaafd te zijn aan vaperen. (Let op: dit percentage is indicatief voor de doelgroep vanwege een beperkte steekproef).

Trimbos: meer dan twee derde van de maandelijks vappende jongeren geeft aan zich niet verslaafd te voelen. Deze resultaten zijn niet met elkaar te vergelijken omdat zowel de vraagstelling als de steekproefgrootte verschillen.

Over de campagne

Q6. Waarom voert VWS campagne?

VWS voert de campagne *'Nee tegen vaper'* met als doel ouders te informeren over de schadelijke gevolgen van vaper en hen te motiveren om hier met hun kind over te praten. VWS wil jongeren beschermen tegen de schadelijke en verslavende effecten van vaper, het gebruik onder jongeren stoppen en bijdragen aan een rook- en nicotinevrije generatie in 2040. De voorlichtingscampagne *'Nee tegen vaper'* is onderdeel van het Actieplan tegen vaper dat staatssecretaris Vincent Karremans (Jeugd, Preventie en Sport) medio maart aankondigde. Het Actieplan richt zich op drie sporen: het versterken van de handhaving op illegale vapers, het voorkomen dat jongeren beginnen met vaper, en het stimuleren van stoppen met vaper.

Q7. Waarom richt de campagne zich op ouders?

Ouders spelen een cruciale rol in het voorkomen dat hun kind begint met vaper, ze hebben namelijk meer invloed dan ze denken. De campagne roept daarom ouders op zich te laten informeren over de schadelijke gevolgen van vaper. Daarnaast worden de ouders voorzien van handvatten om op tijd met hun kind over vaper te praten door middel van heldere informatie over de schadelijke gevolgen van vaper en met praktische hulpmiddelen zoals tips, voorbeeldzinnen en manieren om over vaper te praten met hun kind.

Hoe eerder een kind begint met vaper, hoe groter de kans op een levenslange verslaving. Omdat bijna 1 op de 10 twaalfjarigen al eens heeft gevaperd, is het nodig dat ouders dit al aankaarten op een moment dat voor hen misschien nog te vroeg voelt.

Q8. Waarom een campagne gericht op bewustwording?

Gedragsverandering begint bij bewustwording. Om bewustwording onder jongeren te creëren wordt de hulp ingeroepen van hun ouders/verzorgers. De campagne roept ouders daarom op zich te laten informeren over de schadelijke gevolgen van vaper en moedigt hen aan om met behulp van concrete handvatten op tijd met hun kind over vaper te praten. Het kindbrein is nog in ontwikkeling. Dat maakt ze extra nieuwsgierig en gevoeliger voor invloeden zoals groepsdruk en verleidingen. Ouders hebben echter ook invloed. Zij kunnen hun kinderen namelijk helpen om de juiste keuzes te maken. Daarvoor moeten zij wel eerst goed geïnformeerd zijn.

De campagne *'Nee tegen vaper'* staat niet op zichzelf en is onderdeel van een bredere beleidsaanpak. De campagne maakt deel uit van het actieplan tegen vaper dat staatssecretaris Karremans in maart 2025 presenteerde. Dit plan zet in op drie sporen:

Hagens PR & Strategie B.V.
Grasweg 41-z4, 1031 HW
Amsterdam

T: 5.1.2e
5.1.2e
E:
5.1.2e@hagenspr.co
m

IBAN
NL27ABNA04529350
75
BIC ABNANL2A

BTW
8515.45.208B01
KVK 55048625

tegengaan van handel in illegale vapes, het voorkomen dat jongeren beginnen met vaperen, en ondersteuning bij het stoppen. De publiekscampagne is daarin een onmisbare schakel.

Q9. Waar bestaat de campagne uit?

De mediacampagne loopt van 12 mei tot en met 8 juni 5.1.2i,5.2.1 De campagnematerialen bestaan uit twee radiospots, diverse social media uitingen, posters voor scholen en sportclubs, een podcast en de campagnewebsite neetegenvaperen.nl

5.1.2i,5.2.1 vindt er ook een nationale online ouderavond plaats en een activiteit gericht op jongeren. Voor beide campagneonderdelen geldt dat zowel experts als jongeren worden betrokken in de voorbereiding.

De campagnemiddelen vind je op: campagnetoolkits.nl/nee-tegen-vaperen

Q10. Waar gaat de podcast over?

In samenwerking met Trimbos-instituut is een podcast gemaakt waarin ouders met elkaar in gesprek gaan over vaperen. Je hoort waar ze tegenaan lopen en hoe ze het gesprek over vaperen aangaan met hun kinderen. Ook komt 5.1.2e van Trimbos aan het woord en geeft tips.

Q11. Welke website kan worden genoemd als informatiebron voor de media?

Op de campagnewebsite neetegenvaperen.nl is uitgebreide informatie te vinden, waaronder feiten over de schadelijkheid van vaperen en tips hoe ouders met hun kind kunnen praten over vaperen.

Over de gezondheidsclaims

Q12. Waarom is vaperen schadelijk voor kinderen?

Vapes bevatten gevaarlijke stoffen zoals nicotine, zware metalen en fijnstof. Bovendien verstoort vaperen de hersenontwikkeling van kinderen langdurig, waar ze ook als volwassenen last van houden. Daarnaast vergroot vaperen het risico op concentratieproblemen, impulsiviteit, angsten, depressie en verslaving. Daarom is preventie zo belangrijk.

Q13. Is vaperen verslavender dan roken?

Vaperen en roken zijn beide verslavend. Echter komt uit veel vapes meer giftige en verslavende nicotine dan uit een heel pakje sigaretten. Vaperen is dus supersnel verslavend, zeker voor jongeren. Dat komt doordat hun hersenen nog in ontwikkeling zijn. Hierdoor kunnen ze verslaafd raken zonder het te merken. Dit komt mede doordat hun hersenen sterker reageren op beloning, wat verslaving sneller in de hand werkt

Hagens PR & Strategie B.V.
Grasweg 41-z4, 1031 HW
Amsterdam

T: 5.1.2e
5.1.2e
E:
5.1.2e @hagenspr.co
m

IBAN
NL27ABNA04529350
75
BIC ABNANL2A

BTW
8515.45.208B01
KVK 55048625

Q14. Is vaperen ook gevaarlijk voor omstanders? En zo ja, waarom?

Ja, omstanders ademen giftige stoffen in als ze naast een vaper staan. Tweedehands blootstelling aan de e-sigaretdamp van vapes is vanwege de giftige stoffen in vapes schadelijk.

Hagens PR & Strategie B.V.
Grasweg 41-z4, 1031 HW
Amsterdam

T: [REDACTED] 5.1.2e
[REDACTED] 5.1.2e
E:
mail@hagenspr.co
m

IBAN
[REDACTED] 5.1.2e
BIC ABNANL2A

BTW
8515.45.208B01
KVK 55048625